



LA ESQUELLA DE LA TORRATXA.



PERIÓDICH SATÍRICH, HUMORÍSTICH, IL·LUSTRAT Y LITERARI.
DONARÀ AL MENOS UNS ESQUELLOTS CADA SENMANA.

2 CUARTOS CADA NÚMERO PER TOT ESPANYA

Y 10 CENTAUS PAPER EN L' ISLA DE CUBA.

NÚMEROS ATRASSATS 4 CUARTOS.

ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ

LLIBRERIA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ, 20.—BARCELONA.

PREU DE SUSCRIPCIÓ

Fora de Barcelona, cada trimestre: Espanya 8 rals.—Cuba y Puerto-Rico, 10.—Estranger 12.

BALANS DE FI D' ANY.

Estich sol, completament sol. S' ha extingit poch a poch l' eco de las últimas saturnals; lo gall ha desaparegut; las ampollas jeuhen aquí y allà destapadas y vuydas; després de la tempestat la calma, després del escàndol lo silenci.

Aquesta apacible quietut m' inspira pensaments seriosos.

L' any s' ha acabat y es hora de passar balans y meditar.

Meditem...

Desde primer de Janer fins al últim de Desembre han passat dotze mesos.

[Dotze m. sos!] [Tres cents seixanta cinch dias!] [Vuyt mil setcentas seixanta horas!]

Un llampech de la vida del univers.

Un sigle de la mèva existencia.

[Un any!] [Cóm l' he passat aquest any? ¿Hi guanyat? ¿Hi perdut?]

Passem comptes: examiném primer la partida material.

Vinga 'l mirall...

[Ah! soch lo mateix, exactament lo mateix... pero...]

Ja surt un pero... [malament! La decadencia comensa aixís; ab petits perros, que després se van engrandint y acaban per tornarse perros.]

Si; observo en mi un cambi, imperceptible, es veritat; pero que no deixa de ser cambi.

En mitj del front comensa a dibuxars' hi una imperipient arruga; en l' àngul dels ulls van neixent' hi unas petites lineas convergents, que l' any que ve tal vegada representarán ja la terrible *pota de gall*....

[Hum!...]

En cambi 'ls cabells son negres com sempre, y 'l bigoti 's manté serió y recargolat, ab tot l' orgull de la juvenut.

Vaja, per aquest cantó no hi ha variacions sensibles.

Ab tot, apunto aquesta circumstancia:

«Una arruga en perspectiva y dugas potas de gall en preparació.»

Continuém.

Quántas donas he estimat?

Una... dugas... tres... si: total cinch.

L' Angeleta, la Mundeta, la Mariona, la Matilde y aquella que no hi sapigut may com se diu.

Cinch en un any: no es molt. Vè a rahó de 'setanta tres dias per barba. Es a dir, per dona; perque ellas de barba no 'n gastan. N' hi ha hagut una ab bigoti; pero era tant bufó que ja se li pot perdonar.

Endavant. L' Angeleta es la primera de la llista.

[Quina dona més especial! Me sembla que encara la veig. Careta rodona, nasset punxagut y arremangat ab certa malicia, peticona, cándida en apariencia; pero més picara que un sargento reenganxat.]

La vaig coneixe, vam simpatisar, vam jurarnos amor etern, vam ser fiels al jurament varias senmanas, y un dia, millor dit, una nit fosca, vaig veure clà que me la pegava...

[Bah! No hi pensém més: tant mateix jo llavoras ja buscava la manera de pegarli a n' ella...]

[La Mundeta! Un caràcter diametralment oposat a la primera. Viva, bellugadissa, nerviosa, pessigayre y llunática; tot ho feya sense reflexió... perque si Va estimarme perque si; va fer bondat dos mesos perque si y va sustituirme ab un apotecari horni perque si.]

Es veritat que jo, en cambi, no vaig preocupar-m'hi... perque no, y vam quedar en paus.

Passém a la tercera. [La Mariona! Aquesta las pegava per escriurem. [Quin frenesi epistolar! Carta al demati. Carta al mitj dia y carta al vespre. Si arriba a durar gayre temps me faig pobre pagant carters y comprant paper per las contestacions. Quan varem renyir, a causa d' haver deixat jo una carta seva sense resposta, vaig comprendre 'l motiu de la seva mania. A la quènta era filla d' un memorialista y copiava las cartas que 'l seu pare feya pels soldats.]

La quarta ha sigut la Matilde. Aquesta encara està fresca, es a dir, fresca en lo meu pensament. Perque lo qu' es ella de fresca no 'n tèn gran cosa. Si digués frescura... encara podria passar. No diré més sino que l' endemà d' haverli regalat una pulsera, va extèndrem la cessantia, prestant que 'l regalo era cursi. Pero de tots modos la pulsera va quedar per ella y 'l cursi per mi.]

La quinta. [Ah! Aquesta es l' única que no m' ha enganyat, al menos premeditadament. La vaig coneixe al café Condal... [Quina donat! Plena de gallas y... de tot arren, a cada moment temia que 'l cos de vellut se li estripés, reventat per la exuberancia dels seus espléndits encants. Jo me la mirava embadalit, forjantme un castell d' ilusions, fins que un vespre un vehi indiscret va ferme baixar del cel de la mèva ditxa, ensenyantme un senyor mal carat que seya al costat d' ella y dihentme al mateix temps:]

—«Veu? Aquell es lo marit d' aquella...»

Total: quatre desenganys visibles y palpables, y un altre desengay que hi lograt veure, pero no palpar.

Preuém nota d' aquestos fracassos y continuém la tasca:

«Quatre micos femenins y un mico imaginari.»

L' amistat, las relacions socials, icóm estich d' aquestes assumptos?

Veyám. Tinch tres amichs: lo mateix número que al comensar l' any. Ab l' única diferencia que llavoras

se deyan Joan, Ramon y Joseph, y ara 's diuhen Francisco, Pere y Miquel.

No es que ells s' hajan cambiat los noms. Es que jo hi cambiat d' amichs.

Aquells van enganyarme, fingintme una amistat que no 'm professavan, y jo no vaig tenir altre remey que demostrals 'hi que aquella amistat no 'm convenia.

L' un m' enmatlevava 'ls diners.

L' altre m' enmatlevava 'ls puros.

Y l' altre va pèndrem una xicota sense enmatllevar-mela. Era l' Angeleta...

[Bon profit!]

Ara tinch tres amichs que potser valen tant com aquells; pero que al menos encara no m' han enmatllevat cap quarto ni cap puro, ni m' han robat cap xicota.

No sè lo que farán ab lo temps: sobre aixó no puch fer judicis, perque ara com ara 'm fan las mateixas protestas y oferiments que aquells altres tres que tenia.

De manera que, respecte a aquest punt, no hi guanyat ni perdut. Puch, pues, apuntarho en lo balans d' aquest modo:

«Tres individuos que diuhen que 'm son amichs.»

Las relacions socials no m' han ensenyat gran cosa. Lo moviment, en aquesta partida, ha sigut insignificant.

L' any passat vaig averiguar que molts dels que 'm prometian protecció, al recordarlos la promesa, feyan lo pajés y 's posavan a parlar del temps y de las últimas plujas.

Vaig sapiguer que varias personas que al davant meu semblava que 's desfeyan per mi, de darrera se 'n burlavan, entretenintse en ridiculisar-me y dirne pestas.

Y vaig comprendre que familias que 'm pregavan perque las visités sovint, resavan pare-nostres demanant a Déu que 'ls librés de la mèva presencia.

Aquest any m' ha succehit lo mateix.

Proteccions que se m' han tornat aygua-poll.

Admiradors que m' han aplastat ab lo pes de sas calumnias.

Y coneixensas fugitives que han acabat a puntadas de peu.

Apunto, pues:

«Relacions socials; quatre camamas.»

Y ara aném al últim capítol: la part económica, la caixa.

Repasém lo llibre del 85.

Primer de Janer: espero cobrar la paga d' aquest mes y 'm vindrá just pera saldar comptes ab tot-hom.

Corrent; vol dir que llavoras no tenia un quarto.

Y avuy? ¡Psè! ¡Veyám lo portamonedas?
Nou... deu... ¡Bel De modo que quan cobri la paga
del Janer, quedaré en paus ab tothom... y no 'm que-
darà un xavo.
[Ni més ni menos que llavoras!
Escribim en lo balans.
«Diners: o.»
Aixó no es una o: es un zero.

Perfectament; ara 'm sembla qu' estich tranquil y
que tinch la consciencia descarregada y neta.
Anémsem al lliit y pensém en l' any que vé, que pro-
bablement será com l' any que s' acaba.

No; jo no 'm faig ilusions; no dich may any nou
vida nova.

Me coneix á mi mateix y per xó dich:
Any nou vida vella.

A. MARCH.

ADEU 1885.

¡Adén any vuitanta cinch
mal fill del vuitanta quatre!
ja mitj mort jeus en un catre
y no 't salvas; t' ho previnch.

Ara pagas lo que has fet
durant ta malvada vida:
ja pots cridar; crida, crida,
te toca morir de fret.

¡No sents lo vent com assota
lo teu front vell y arrugat?
¡apa! estigas preparat
per fer l' última ganvota.

Despedixte una estoneta
de 'ls amichs (que pochés ne tens)
y arripit, petant de dents,
ves arreglant la maleta.

Posau dins lo que t' diré
que 's molt útil pe 'l viatge,
y aixís tindrem la ventatje
d' havernós tret un femé.

En lo lloch millor que trobis,
y en una ampolla guardat,
hi posas lo que has portat:
peste, miseria y microbis.

Després colocat ab zel,
posarás si l' ferho 't tenta,
un quadro que representa
lo jorn de Santa Isabel.

Pots en lo recó més brut
colocar sens cap embarch
á en Cánovas y Bismarck-
jugant a fet ó a puput.

Y ara 'ls demés reconets
los podrás anar omplint
de la gent que está vivint
ab l' esquena dreia; aquets
los posarás fent rodona
á una cassola d' arrós,
presidida pe 'l rumbós
y simpátich Fontrodona.

Després, com que 'n tenim tants,
en confosa algarabía
posarás la policia
alternant ab capellans.

Posau també aquest engrut
que 'ns costa un pou de dinés,
d' empleats que no fan res
y cobran un sou crescut.

¡Ho tens tot? ¡Au, donat manya!
¡Que no ho tens? ¡Com las entilas!
¡Desfilas dius! per desfilas
pren la bandera d' Espanya.

Vaja adéu; vesten corrent
y remontan per l' espay,
sens pensar en tornar may
entre mitj d' aquesta gent
que 't desitjan bon viatge;
com que 't desitjan es cert,
que al arribar á un desert
rebenis tú y l' equipatge.

GUMERSINDO BUFASOMBRAS.

UN CASAMENT.

—Vaya si t' hi casarás: un xicot tant trempat, tant
rich, lo milló hereu d' aquets voltants, que 't fía un
dot com á una princesa. ¡Y en fi nosaltres ho volem y
basta!

—Jo vull al Xich de 'l Roure y no 'm casaré ab ningú
sino es éll.

—Ximpla, un xicot que no té un clau, un fadrí es-
tern, que son quatre sense éll á casa seva; vet' aquí,
lo que t' han dat los llibres que llegeixes, aixó son
amors de novela, que are ja no s' istilan.

Y la noya més donada pe 'l seu temperament á la
escola naturalista que á la romántica 's mirava á sa
mare ab sos nills grossos y ben dibuixats com dihent:
«vaja no m' hi casare ab lo de la Torre.»

La masia de las Euras es una de las casas més for-
tas dels encontorns. En l' espayosa y enrajolada era
que la precedeix, s' hi bat durant quinze dias lo blat
seu y 'ls dels parcers, y s' omplan de grossos mudon-
lons de ben triat blat lo molt ayrejat y espayós graner

y de trinxada palla la pallisa que dona gust de veure.
Picotejant per entre las escletxas de las rejolas de l'
era, ó escarbotant á l' entrada del estable per menjars
lo cuchó la llevor que han descubert, s' hi passejan
grossas y sapadas gallinas que son galanura de la vista y
de tant en tant gust saborós del paladar sempre que la
festa 's mereix tal disbauxa en la cassola. Dos ventru-
das eguas, fan gran gasto de palla y de blat de moro,
amorradas á la menjadora y més apartada un' altra,
de llustrós pèl, gens rebregat, pè 'l trevall, espera que
l' arreglin per dur á la pubilleta á casa 'l nuvi qu' es
hont s' ha de fer la festa.

Tot just lo sol atravessa l' entreoberta finestra de la
grandiosa sala de cal Euras, ja 's veu á la Mariona,
una criada jove, ben plantada, grassa y ab una cara
morena y uns ulls que tenen més picardia que la que
correspon á una noya per casar, corrent ab molt delit
per cumplir las órdes de sa mestressa y de la Mariag-
na, una vella criada qu' es la seva mare, las quals per
sa part, arreglian afanyosas l' esmorsar pe 'ls de casa
y per l' acompanyament de l' hereu de la Torre que
ha de venir á buscar á sa promesa.

De tant atrafegadas, la mateixa precipitació las tor-
ba, y are s' olvidan dels taps de las empollas al anar-
las á omplir del vi de la bota del recó, are pararan la
taula ab las estovalles de cada dia sent aixís que 'n té-
nen d' aquelles de damas de teixit blanquíssim y satí-
nat y que l' importancia de la casa y de la festa no
passan per menos.

Ja 'l mosso ha arreglat la eugua qu' está patejant d'
impaciencia per sortir á llobi 'l garbo y 'l bè de Dén
que porta á sobre. Los guarniments desde 'l capsó que
tremola son estudiat plomero blanch y vermell fins á
la ribasta son de blanquejat cuyro, de lo més fi y ben
deixat; lo silló de vellut de grana es un treball de bor-
dats y guarnicions que encantan los ulls, y acaba d'
enluthernarlos lo continuo brillejar dels daurats y ben
repartits claus, que ni n' hi han de sobers, ni se n' hi
pot ajuntar cap més á la colla, y per final una xarxa
vermella ab flors de colors bordadas en la malla, po-
sada sobre l' eugua á tall de manta, ab una disbauxa
de sarrells y un sortit de borletas y aromas que ab son
balandreig no sols espantan á las moscas sino que li
donan més ayre y dalit per caminar. Empolaynada ai-
xís la bestia quan la munti la Riteta, ab son trajo nou
de núvia y enjoyada ab sas arrecadas, agullas y cade-
nas de plata ab sembrat de brilladoras pedras, que las
fan més caras y vistosas será cosa d' encantar-se mi-
rantsho, boy segurs que no 's veu may més una cosa
semblant en punt á bon garbo y boniquesa.

La núvia que per rahó de las circunstancies no ha
pogut dormi en tota la nit y 's deu haver endormiscat
á la matinada encare no ha sortit del quarto que resta
tancat, y esperan que 's llevi alguns convidats qu' es-
tán garlant en la sala que fa de menjador de la casa.
L' un es lo Pau de la Torre, lo pare del nuvi que ha
passat endavant per veure com anava alló, enterat com
estava de que la noya hi posava alguns reparos: vá
vestit de las festas, trajo de vellut blau ab bolons y ca-
denetas de plata, botonadura ab cadeneta d' or á la
petxera, barretina morada y espadenyas de betas.
Tothom al veurel diria «uy que 'n te de pinsans aquest
pagés.» Després hi ha un oncle y alguns parents de la
noya.

Lo sol ja era un xich alt, quan se senti gran soroll
de riallas y picarols prop de la casa y atravessaren l'
era fins á baix prop de l' entrada, 'l nuvi ab la comi-
tiva. ¡Quin brigit y moviment! Tres germanas del nuvi
venian á dalt de 'ls matxos, empolaynadas ab mante-
llina, sach cossat de merino y agulla de pit; alguna
portava mocadó al cap per no anar encofordada encara
ab la mantellina. Una baixava del matxo d' un salt,
á l' altra la baixavan en brassos dos companys del nu-
vi, que feyan de padrins y estavan encarregats de fer
gracia; un altre, ab l' escopeta á l' espatlla, agafava
un parell de gallinas de las que corrian per l' era y las
lligava al matxo que duya 'ls baguls de roba de la nú-
via y 'ls regalos que l' hi havian fet.

Lo nuvi es un minyó alt y prim y de cara torrada, vá
vestit de lanilla, porta la gorra tirada als ulls, armi-
llero de plata y espadenyas tapadas. Com es hereu de
quartos ab las corresponents pretensions y ha estat á
Barcelona com ja 's coneix pe 'l trajo y per un tirat va-
nitós, ab ribets de pinxo, es un partit que Dén n' hi do
já casa seva fan trenta botas de vil.

—Encare es al lliit la Riteta? pregunta mitj sorprés
l' hereu rich; cridéula que no es hora de jeure
aquesta.

Los dos padrins veieren que convenia al seu paper
bromejar sobre l' assumpto y van dir varias gracias
sent riure á las cunyadas que pujaren dret al quarto
de la núvia.

Allí vá haverhi 'l gran escándol picant á l' empelidat
porta del quarto sens que respongués ningú. —¿Potser
dorm? —Si ho sentiria un mort. —Deu teni una basca,
correu á busca 'l metxe. —Abaix hi han eynas; despa-
nyarem la porta.

Escándol, crits y cops de martell; l' hereu rich está
groch, la mare mitj tementsen una: obran per fi la
porta y... en lo quarto no hi troban á ningú, lo lliit está
per desfer encare. Surten á la finestra y veuben una
escala que serveix per posar la palla á la pallissa.

Nc hi ha més: la noya ha fugit ab lo xich del Roure.

La mare agafa una basca, l' hereu renega, 'ls pa-
drins no diuen gracias, rabiant contra 'l xich del
Roure; crits, plors y viagre. Mentres tant la Mariona
pensa, mirant ab bons ulls al nuvi:

—¡Pobre Noy de la Torre, no s' ho mereix aixó.
Pero recordantse que molts nits havia de deixá á la
Rita 'l seu quarto qual finestra dona al costat de la
porta de la pallissa, afegeix:

—Pero més val are que després: també 'l mal ja es-
tava fet.

MISTER JOHNSON.

ESPANYA Y FRANSA.

POESIA DEDICADA AL «CIRCOL FRANCÉS» D' AQUESTA
CIUTAT Y LLEGIDA EN LO TEATRO ESPANYOL, LA
NIT DEL 21 DE DESEMBRE ÚLTIM.

La Europa, si bé s' observa,
es una inmensa mansana
que á tots vents linda ab la mar
y té grans nacions per casas.
De vehins n' hi han molts millons.
¡Cóm tant gran es la barriada!
y está clar ab tant vehinat
sempre hi han d' haver barallas.
Los uns, perque son catòlics,
per ser protestants, los altres,
perque son cismàtics uns,
y molts perque no 's agrada,
los vehins no lligan prou
y d' aquí ve la sisanya.

Peró, aixó, no sempre llú,
sol ser la causa amagada:
lo que llú es las ambicions,
las envejas, y las ganas
que té casi tot vehi
d' agradarli lo del altre.

Cada nació, es natural
té un «Jefe», un cap de la casa.
Uns, li diuen «President»
altres l' hi diuen «Monarca»
ó «Emperador». Lo fet es
que per tot hi ha un que mana.
Peró, ab tot y ab aixó, siga
que 'l «Jefe» no té prou táctica,
siga perque molts no 'l volen
ó, com passa mil vegadas,
perque 'l més busca-rahons
es lo Jefe de la casa,
lo cas es que may se surt
de disgustos y sargatas
y conflictes que 'l nom portan
de cuestiones diplomáticas.

(Permetin, entre parentessis
que 'ls diga, pero en confiansa,
que 'ls vehins més quisquillosos,
los que més volen lo d' altres,
los que fan aná en renou
tota la inmensa mansana
son, los estadans que habitan
á casa donya Alemania.)

Cap al extrém del carrer
hi ha dos nacions, dugas casas,
dos vehinas que s' estiman,
s' estiman ab tota l' ànima.
Espanya s' anomena la una
y á l' altra l' hi diuen Fransa.
Sols una paret mitjera
las dugas casas separa;
es aquesta 'ls Pirineus,
pero en va aquestas montanyas
s' empenyan en separar
á la Fransa de l' Espanya.
Tant espanyols com francesos
com l' amor no troba vallas,
per allí's donan la mà;
per allí's passen y traspasan,
y en alas del pur carinyo
que 's tenen los uns y 'ls altres
aquella paret mitjera
sent alta, la troban baixa.

Es cert, que un cop entre 'ls vehins
de l' una y l' altre bandada
hi va havé una diferencia,
van tenir quatre paraulas:
pero com que alló va ser
per una idea laudable
que tingué un héroe, de unir
en una totas las rassas,
Espanya molt al contrari
de sentir odi y venjansa,
admira á Napoleon
y com á héroe l' aclama.
Y en fin... alló va passar
que entre bons vehins tot passa.
Lo fet es que ab pur amor
s' estiman Espanya y Fransa,
y 'l vehinat té molta enveja
y murmura y 's prepara.
Més, què hi fa? Perque 'ns envejin
hem de rompre aquesta aliansa?
¡May! ¡Jamay! Ab los vehins
s' hi ha d' está bà! 'L refran canta.
Per có estimém als francesos
per có cridém: ¡Visca Fransa!
Y allá en llá de 'ls Pirineos
los ecos lo crit proclaman,
mentres aquí uns altres ecos

nos portan cada vegada
lo crit qu' allí s' profereix,
lo brau crit de *Visca Espanya!*

Cridin allí ab tota forsa:
contestem aquí nosaltres.
Que s' barrejin los dos ecos:
Visca França! Visca Espanya!
JOAN MOLAS Y CASAS.

ESQUELLOTS.

L' ESQUELLA en la forma en que avuy surt se despe-
deix del públic.

Any nou, ESQUELLA nova.
Desde la próxima setmana farem efectivas las millo-
ras anunciadas.

No 'ns està bé alabarnos; pero 'l divendres que ve ja
'ns veurán.

Vaja donchs: fins a divendres.

La Junta del Hospital de Santa Creu ha posat la pri-
mera pedra per la construcció de un grandios mani-
comi.

Aplaudim la previsió de la Junta, encare que per
gran que 'l fassa, potse 's quedarà curta.

Figurínse, ab tot aquest trágul de 'n Cánovas y en
Romero, en Sagasta y en Lopez Dominguez 's necessita
un manicomi com una ciutat.

Conversa fantástica entre una pobre senyora, alta,
pero que pel vestit demostra que ha vingut a menos
o que may ha tingut res, y un letxugino de petita esta-
tura, pero de grans pretensions:

—Per qué haig de ser jo tant desgraciada! exclama
la senyora. ¡Ay Senyor! Tothom m' abandona.

—¿Qui es vostè? pregunta 'l letxugino que sent los
seus planys.

—Ay, ay, ¿qué no 'm coneix? Soch la Plassa de Cata-
lunya. ¿Y vostè que vá tant lluhit qui es?

—Lo carrer de Fontanella.

La Plassa de Catalunya se 'l mira ab ulls d' enveja
y li pregunta:

—Jove, diguin una cosa ¿com s' ho fá per estrenar
traje tant sovint?

—¡Oh y tant sovint! Qualsevol se creuria qui sab
qué. En sustancia m' arreglan cada dos ó tres anys,
sempre que nombran arcalde a D. Francisco que viu al
número 34.

—Donchs, veji, lo que es la meua planeta. De mi,
desde que van posarme al mon, ningú se 'n ha recor-
dat may més... ¡Ay Déu meu, y que soch desgraciada!
Y comensa a plorar y a mullarse y a omplirse de fan-
guixo.

Aquesta conversa van tenir l' antevigilia de Nadal la
Plassa de Catalunya y 'l carrer de Fontanella.

Plovia. Y a pesar de la pluja una brigada del muni-
cipi, escampava graba y tapava sots del carrer de Fon-
tanella, ab un dalé y una activitat com si treballessin
a preu fet.

Cada vegada que puja D. Francisco passa 'l mateix.
Lo primer carrer que s' arregla es lo de Fontanella.

Perque aquí la qüestió es que 'l cotxe del arcalde
trobi 'l terreny ben llis y que D. Francisco ab los so-
trachs no se 'ns enterboleixi.

Ja s' ha repartit la grossa.

¿Ahont ha anat a raure?

Los periódichs ho explican: vuit decims a Gijon y 'ls
dos restants no van poderse vendre y van tornar a la
direcció.

¡Massa tips!

Quatre dels vuit decims van tocar a un adroguer que
'ls tenia distribuïts entre tots los seus parroquians, re-
sultant que 'ls favorecents son en sa majoria criadas de
servey, vulgo raspas.

Raspas que per aquest mer fet pujaran de categoria.
Ara ja no serán raspas, serán llimas.

Diu que n' hi havia que interesavan per un *perro*
chico. Aquestas cobrarán cinquanta duros ab diner y
més de cinquanta ab alegria.

Y are figurínse los que hi tenían un duro ó dos.
De moment lo dia que va saberse la gran noticia la
meytat de las familias de Gijon ó no van sopar ó van
menjar las monjetas agafadas.

Los amos de las criadas afortunadas podian dir:

—Vaja, nosaltres si qu' hem tret la rifa!

No estranyin que aquesta setmana no publiquem
secció de teatros. Nosaltres busquem las novedades y no
ha succehit res de nou. Ja se sab, pels vols de Nadal

las empresas solen matar lo gall més gros, y 'l més
gros es lo que més se véu de la ramada.

Las funcions que s' han fet eran ja tolas vistas.

Cassat al vol.

—Jo tinch un gos.

—¿De Terra-nova?

—Ca, no senyor, de terra d' escudellas. Tingui, are
vè, mirisset.

Era un gos paté de color de linquins, dels més ordi-
naris.

D. Federico Benessat, químic y farmacéutich molt
estudiós y director de un gabinete enológico acaba de
publicar un libre titulat: *Guia del vinicultor, ó sea*
datos y consejos prácticos para la económica y per-
fecta elaboración de los vinos.

Se tracta de un libre útil a tot serho plé de obser-
vacions y consells fills del estudi y de la experiencia.
Tots los que s' dedican a la elaboració de vins no per-
derán res en adquirirlo, perque ab tot y ser tant com-
plet, costa no més que dos pessetas y 's ven en la
llibreria de Lopez.

Lo Sr. D. Cayo Lopez, al pendre possessió del go-
bern de la provincia, s' ha posat malalt; pero aixís que
s' ha trobat bé ha donat al públic una allocució molt
cayo.

Se proposa cosas molt bonas y las diu ab bon llen-
guatge.

Si 'ls fets corresponen a las paraulas, tot anirà bé.
Ja veurán, nosaltres pèl que puga ser arxivarem la
allocució, y anirem cotejant lo que diu ab lo que fassa,
y consti que al ferho així no 'ns guia sino 'l desitj de
trobarhi una perfecta concordancia, per poder tributar
graus aplausos a un governador que sembla tant *cayo*.

La vigilia de Nadal va publicarse 'l bando del gene-
ral levantant l' estat de siti.

Precisament lo dia de matá 'l gall.

Si en Pavia hagués sigut capitá general de Cata-
lunya, l' hauria levantat lo dia de Sant Tomás ó
avant.

Y hauria fet bé. Cada hù mira pèls seus.

La missa del gall va estar molt poch animada, per-
que feya fret y mal temps, y 'ls beatos—y aixó qu' en
aquest mon no s' hi está gens bé—no tenen gaire
pressa per anarse 'n al altre.

¿Reparan lo que vè succehit ja fa algun temps?
Anuncian una professó, y ¡barram! Al acte de anar a
sortir de la iglesia, cau un xáfch. ¿Cantan la missa
del gall? Donchs han de cantarla pèls banchs de las
iglesias.

La Providencia que disposa de la pluja y del bon
temps no 's cansa de donar xascos y més xascos als
escenógrafos de la religió.

Un anunci del Brusi:

«Ayer se perdió media dentadura postiza desde la
plaza de Cataluña a la Ronda de San Pedro, n.º 36; al
que la entregue en la portería de dicha casa, se le gra-
tificará con todo su valor y las gracias.»

¿No s' imaginan, la desesperació del infelís que pert
mitja dentadura? ¡Y quan la pert! Tot justament a la
vigilia de Nadal. Per aixó li surt aquest crit del fons
del ánima: se le *gratificará con todo su valor*.

Jo ja ho veig, es molt cruel ser a Nadal y haverse d'
estar de menjar turróns per falta de mitja dentadura!

Recullit a la Esplanada:

—¿Quán aquest gall?

—Divuit pessetas.

—Escolti ¿no té pas la verola?

—Vol callar senyora: ni la té, ni la pot tenir.

—Com diuen que n' hi ha tanta...

—Si que n' hi ha; pero tots los meus galls están va-
cunats.

TRENÇA-CABS.

XARADA-CONVERSA.

—¿Ahont teniu la *hu-dos*, Martí?

Vull anar a fè una carrera.

—Es a ca'n Segona tercera
que me la vaig deixá ahí
dintre de un tot.

—Y ahont s' está,
que are jo aniré a buscarho?

—A casa la... A rumiarho
que tots dos ho hem dit prou clá.

ASNEROLF ALKUSPA.

II.

Mentres feya *hu-tres* l' Agnés

un dos se li va menjar

una tot que ab *hu* al revés

se guisava per dinar.

BETAS Y FILS.

ANAGRAMA.

Lo dia que s' va estrenar
la pessa *La Ratlla* tot
va estrenar lo meu nebot
un total que s' va comprar.

VILARET DE E. DE LL.

ENDAVINALLA.

Tinch mans y no soch persona,
balas sense sè artillé,
soch gran y petit també.
Lector, rumia una estona
que poch costa de sabé.

EUDALT SALA.

LOGOGRIFO NUMÉRICH.

1 2 3 4 5 6 7 8 9.—Nom de dona.
7 9 4 3 2 8 6 9.—" "
1 4 9 6 7 8 9.—Nació.
7 9 6 9 4 8.—Aucell.
7 2 9 4 9.—Nom de dona.
7 9 4 9.—Lo que tothom té.
9 6 9.—Nom de dona.
4 5.—Nota musical.
1.—Consonant.

ANTON DE LA CERA.

INTRÍNGULIS.

Buscar una paraula tal que trayentli cada vegada
una lletra del davant donga 'l següent resultat: Pri-
mera ratlla: midas castellanas.—Segona: lo que hi ha
a las iglesias.—Tercera: estat del cel en certs cassos.—
Quarta: en las cartas.—Quinta: consonant.

UN DE LA VALL D' ARÁN.

GEROGLIFICH.

VA
V
Gamo
LT
CX
Poo
A

ARBONABAI.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN L' ÚLTIM NÚMERO.

1. XARADA 1.ª.—*Ne-u-las*.
2. Id. 2.ª.—*Po-llas-tres*.
3. MUDANSA.—*Sola-Sila-Sala*.
4. CONVERSA.—*Masquefa-Reus*.
5. LOGOGRIFO NUMÉRICH.—*Manèla*.
6. TRENÇA-CLOSCAS.—*La creu trencada*.
7. ROMBO.

P I S
P E L A S
P I L O T A S
S A T A N
S A N

8. GEROGLIFICH.—*Si un s' espera s' desespera*.



Il·lustrat pèls notables caricaturistas Srs. MOLINÉ y PE-
LLICER.

Conté treballs d' importancia literaris, ab més material
que per un gros volum, multitud de caricaturas, quatre pà-
ginas de hermosos cromos y ab tot no val més que 2 rals.

Se ven per totas las llibrerias, kioscos y corresponsals de
LA CAMPANA.

Barcelona: Imp. de Lluís Tasso, Arch del Teatro, 21 y 23.



LOS OFICIS DEL DIA (per MIRÓ.)



Enterbolida la vista,
preocupat continuament,
sempre en constant moviment...
¿Qui es aquest? Es un bolsista.



Menjar, beure y pahir bè,
teni 'l fusell preparat,
y esperar que 'l Nas-ratat
torni á tirarse al carrèl



—[Sempre tant amable!—[Adiós!
—[Als peus de vostél—[Endavant!—
(No hi ha re al món tant xocant
com l' ofici de gomòs.



Venent botons y civellias
vá ferse un home de pes;
y are, com que no fa res,
ronda... y mira las estrellas.



Cúsir cretona y balista,
fe 'l farsellet, y després,
á dá un vol per 'quets carrès...
¿Qu' es felissa la modista!



(Aquest si que no entench pás
quin ofici podrà fè:
no comprench si es carretè
ó bè si es d' aquells del llás.)



Aná á conquistar famellas
es un ofici bonich;
sino qu' es aixó ¿jo 't flich!
á un li rompan las costellas.



¡Gloria á la il·lustre ninyera!
Ella es qui ns guarda de mal,
mentres un municipal
li fá l' amor al darrera.



May tragina una pesseta,
viu no més de passar gana,
dú 'ls cabells á la romana,
y, no cal dirho, es poeta.



A aquest ningú 'l podrà treure
del seu ofici rubí;
pren per eyna un got de vi,
y, apa, beure, beure y beure.



Se malmet brassos y mans,
lo seu front pareix un riu;
y encara, tot tirant, diu:
¡Del treball ne vè 'l descans!



¡Lo gran ofici del dial!
Cobrar per desgobernar,
y quan deixa de manar,
cobrar per la cessantia.